2024/869

19.3.2024

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2024/869,

13. märts 2024,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/37/EÜ ning nõukogu direktiivi 98/24/EÜ plii, selle anorgaaniliste ühendite ja diisotsüanaatide piirnormide osas

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 153 lõike 2 punkti b koostoimes artikli 153 lõike 1 punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/37/EÜ ([3]) kohaldamisala laiendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/431 ([4]), et hõlmata reproduktiivtoksilised ained, sealhulgas plii ja selle anorgaanilised ühendid. Selle tulemusena on kehtestatakse nii nõukogu direktiiviga 98/24/EÜ ([5]) (selle I ja II lisas) kui ka direktiiviga 2004/37/EÜ samad plii ja selle anorgaaniliste ühendite tööalase kokkupuute piirnormid ning plii ja selle anorgaaniliste ühendite bioloogilised piirnormid. Kõnealuste piirnormide puhul ei võeta arvesse teaduse ja tehnika uusimaid saavutusi ja järeldusi, mis võimaldaksid tugevdada töötajate kaitset riski eest, mis tuleneb tööalasest kokkupuutest plii ja selle anorgaaniliste ühenditega, mis on ohtlik reproduktiivtoksiline aine, mida kinnitavad nõukogu direktiivi 89/391/EMÜ ([6]) artikli 17a lõike 4 kohaselt tehtud komisjoni hindamise tulemused.

(2) Liikmesriikide jaoks on tähtis säilitada kõigi töötajate võrdne kaitse ning lihtsustada väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd), sealhulgas mikroettevõtjatel käesoleva direktiiviga kehtestatud kohustuste täitmist. VKEdel ja mikroettevõtjatel, kes moodustavad suurema osa liidu ettevõtjatest, on rahalised, tehnilised ja inimressursid sageli piiratud. Seepärast peaksid liikmesriigid kooskõlas oma riiklike tavadega võtma arvesse käesoleva direktiivi rakendamise mõju VKEdele ja mikroettevõtjatele, sealhulgas koormavaid haldusülesandeid, et nad saaksid vajaduse korral hõlbustada käesoleva direktiiviga kehtestatud kohustuste täitmist, näiteks andes tehnilist abi või rahalist toetust asjakohase liidu rahastamise kaudu.

([1]) 22. märtsi 2023. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).
([2]) Euroopa Parlamendi 7. veebruari 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 26. veebruari 2024. aasta otsus.
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (kuues üksikdirektiiv nõukogu direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (ELT L 158, 30.4.2004, lk 50).
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/431, millega muudetakse direktiivi 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (ELT L 88, 16.3.2022, lk 1).
([5]) Nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiv 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (neljateistkümnes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses) (EÜT L 131, 5.5.1998, lk 11).
([6]) Nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiiv 89/391/EMÜ töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (EÜT L 183, 29.6.1989, lk 1).

(3) Direktiivi 98/24/EÜ artikli 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse nimetatud direktiivi tööl esinevate kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainete suhtes, ilma et see piiraks direktiivis 2004/37/EÜ sätestatud rangemate ja/või erisätete kohaldamist. Direktiivi 98/24/EÜ artikli 10 lõige 4, mis kehtestab töötajate tervisekontrolli nõuded, ei piira direktiivi 2004/37/EÜ IIIa lisa, milles määratakse kindlaks bioloogilised piirnormid ja nähakse ette tervisliku seisundi seiramine seoses plii ja selle anorgaaniliste ühenditega, kohaldamist. Õiguskindluse tagamiseks seoses plii ja selle anorgaaniliste ühendite suhtes kohaldatavate piirnormidega tuleks kõnealuseid direktiive muuta, et näha ette läbivaadatud siduv tööalase kokkupuute piirnorm ja läbivaadatud siduv bioloogiline piirnorm direktiivi 2004/37/EÜ III ja IIIa lisas, koos konkreetsemate sätetega reproduktiivtoksiliste ainete kohta, nagu plii ja selle anorgaanilised ühendid. Seepärast tuleks välja jätta konkreetsed sätted, millega on kehtestatud direktiivi 98/24/EÜ I lisas asjaomane kokkupuute piirnorm töökeskkonnas ning direktiivi 98/24/EÜ II lisas asjaomane bioloogiline piirnorm.

(4) Olemasoleva teabe, sealhulgas uusimate teaduslike tõendite ja tehniliste andmete alusel, mis peaksid põhinema sotsiaal-majandusliku mõju põhjalikul hindamisel ning tööalase kokkupuute mõõtmise protokollide ja meetodite kättesaadavusel, tuleks kehtestada uued ja läbivaadatud piirnormid.

(5) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006 ([7]) asutatud Euroopa Kemikaaliameti riskihindamise komitee (RAC) ning tööohutuse ja töötervishoiu nõuandekomitee soovitustele kehtestatakse sissehingamise teel toimuva kokkupuute piirnormid tavaliselt 8-tunnise vaatlusperioodi ajaliselt kaalutud keskmisena (pikaajalise kokkupuute piirnormid). Teatavate ainete jaoks on kehtestatud ka lühema vaatlusperioodi piirnormid, milleks on üldiselt 15 minuti ajaliselt kaalutud keskmine (lühiajalise kokkupuute piirnormid), et piirata lühiajalise kokkupuute mõju nii palju kui võimalik.

(6) Plii ja selle anorgaanilised ühendid on peamised töökeskkonnas esinevad reproduktiivtoksilised ained, mis võivad mõjutada nii viljakust kui ka loote arengut ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008 ([8]) kohasele 1A kategooria reproduktiivtoksiliseks aineks klassifitseerimise kriteeriumidele ning on seega reproduktiivtoksiline ained direktiivi 2004/37/EÜ artikli 2 punkti ba määratluse kohaselt.

(7) Direktiivi 2004/37/EÜ artikli 16a kohaselt määravad Euroopa Parlament ja nõukogu olemasolevate teaduslike ja tehniliste andmete põhjal kõnealuse direktiivi III lisa märgete veerus kindlaks, kas reproduktiivtoksiline aine on toimeläveta reproduktiivtoksiline aine või toimelävega reproduktiivtoksiline aine. Uuringud näitavad, et kokkupuude pliiga moodustab ligikaudu poole kogu tööalasest kokkupuutest reproduktiivtoksiliste ainetega. Teaduslikult ei ole võimalik kindlaks teha, millisest määrast allapoole jääv kokkupuude plii ja selle anorgaaniliste ühenditega oleks viljakas eas naistöötajate järglaste arengule ohutu. Seepärast tuleks plii ja selle anorgaaniliste ühendite kohta lisada märge „toimeläveta reproduktiivtoksiline aine“ ning tööandjad peaksid tagama, et töötajate tööalane kokkupuude plii ja selle anorgaaniliste ühenditega oleks nii väike kui tehniliselt võimalik.

(8) Plii ja selle anorgaaniliste ühendite inimorganismi sattumise olulised viisid on nii kokkupuude suu kaudu kui ka sissehingamisel. Uusimate teaduslike andmete ja uute järelduste põhjal plii ja selle anorgaaniliste ühendite kohta on vaja parandada võimaliku terviseriskiga kokku puutuvate töötajate kaitset sellega, et vähendatakse nii plii ja selle anorgaaniliste ühendite bioloogilisi piirnorme kui ka nende tööalase kokkupuute piirnorme. Seepärast tuleks kehtestada läbivaadatud bioloogiline piirnorm 15 µg Pb 100 ml veres koos tööalase kokkupuute läbivaadatud piirnormiga 0,03 mg/m³ kaheksa tunni ajaliselt kaalutud keskmisena.

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

(9) Bioloogilise piirnormi olulist vähendamist väärtuseni 15 µg Pb 100 ml veres võib olla raske järgida lühikese ajavahemiku jooksul riskijuhtimismeetmete rakendamiseks vajaliku aja ja tootmisprotsesside kuluka kohandamise tõttu. Seepärast tuleks kehtestada kuni 31. detsembrini 2028 kestev üleminekuperiood, mille jooksul kohaldatakse bioloogilist piirnormi 30 µg Pb 100 ml veres.

(10) Lisaks, et tugevdada plii ja selle anorgaaniliste ühenditega kokku puutuvate töötajate tervisekontrolli ning seeläbi aidata kaasa sellele, et tööandjad võtaks ennetus- ja kaitsemeetmeid, on vaja muuta nõudeid, mida kohaldatakse töötajate kokkupuutel plii selle anorgaaniliste ühenditega teatavate tasemetega. Selleks tuleks läbi viia üksikasjalik tervisekontroll, kui kokkupuude plii ja selle anorgaaniliste ühenditega ületab õhus 0,015 mg/m^3 (50 % tööalase kokkupuute piirnormist) või 9 µg Pb 100 ml veres (60 % bioloogilisest piirnormist).

(11) Plii koguneb luudesse ja vabaneb aeglaselt vereringesüsteemi. Seega võib pliisisaldus veres püsida kõrge pikka aega pärast plii ja selle anorgaaniliste ühenditega kokkupuute vähendamist. Seetõttu tuleks töötajate puhul, kelle pliisisaldus veres ületab kehtivat bioloogilist piirnormi kokkupuute tõttu, mis toimus enne 9. aprilli 2026, teha korrapärast tervisekontrolli. Kui täheldatakse langustrendi kehtiva bioloogilise piirnormi suunas, peaks olema võimalik lubada neil töötajatel jätkata täita ülesandeid, millega kaasneb kokkupuude plii ja anorgaaniliste ühenditega.

(12) Riskijuhtimiseks tuleks kehtestada erimeetmed, sealhulgas hügieenimeetmed, isikukaitsevahendite kasutamine ja sihipärane tervisekontroll, mille puhul võetakse arvesse konkreetsete töötajate olukorda. Plii ja selle anorgaaniliste ühenditega kokkupuutuvate töötajate puhul on tervisekontroll lisaks tööandja võetavatele tehnilistele ennetusmeetmetele oluliseks kaitsemeetmeks. Direktiivi 2004/37/EÜ üldnõuete kohaselt on tööandjad kohustatud tagama, et aine asendatakse, kui see on tehniliselt võimalik, kasutatakse suletud süsteeme või kokkupuude viiakse nii madalale tasemele, kui see on tehniliselt võimalik.

(13) Lisaks soovitas tööohutuse ja töötervishoiu nõuandekomitee oma 24. novembri 2021. aasta arvamuses plii ja selle anorgaaniliste ühendite kohta, et plii sisaldus viljakas eas naiste veres ei tohiks ületada asjaomase liikmesriigi võrdlusväärtust, mis on kehtestatud üldelanikkonnale, kes ei puutu töökeskkonnas kokku plii ja selle anorgaaniliste ühenditega. RAC soovitas kasutada bioloogilist suunisväärtust, sest puudusid piisavad teaduslikud tõendid, et kehtestada viljakas eas naiste jaoks bioloogiline piirnorm. RAC esitab oma 11. juuni 2020. aasta arvamuses mittesiduva soovituse, et kui riiklikud võrdlusväärtused ei ole kättesaadavad, ei tohiks viljakas eas naiste vere pliisisaldus olla suurem kui 4,5 µg Pb 100 ml veres, sest plii ja selle anorgaaniliste ühendite bioloogiline piirnorm ei kaitse viljakas eas naiste loodet ega järglasi.

(14) Seetõttu ja kuna on oluline, et naistöötajate loote või järglaste tervise ja ohutuse kaitse ei tooks kaasa naiste ebasoodsat kohtlemist tööturul ega piiraks meeste ja naiste võrdset kohtlemist käsitleva liidu õiguse kohaldamist, tuleks lisaks bioloogiliste piirnormide kehtestamisele käesoleva direktiiviga näha ette tervisekontroll kõigile viljakas eas naistöötajatele, kelle vere pliisisaldus ületab 4,5 µg Pb 100 ml veres või riikliku võrdlusväärtuse, mis on kehtestatud üldelanikkonnale, kes ei puutu töökeskkonnas plii ja anorgaaniliste ühenditega kokku, kui selline väärtus on olemas, et võtta arvesse nende konkreetset olukorda. 4,5 µg Pb 100 ml veres on kokkupuute näitaja, kuid see ei ole tuvastatava kahjuliku tervisemõju näitaja. Seetõttu toimib kõnealune väärtus kontrollmarkerina, et teavitada tööandjaid vajadusest pöörata erilist tähelepanu sellele konkreetsele võimalikule riskile ja kehtestada meetmed tagamaks, et kokkupuude plii ja selle anorgaaniliste ühenditega ei kahjustaks naistöötajate loote või järglaste tervist ega arengut. Kõnealune säte täiendab kehtivaid kohustusi seoses riskide hindamise, teavitamise ja koolitamisega, mis on olulised vahendid riskide minimeerimiseks.

(15) Liikmesriikide abistamiseks peaks komisjon koostama tervisekontrolli, sealhulgas bioloogilist seiret käsitlevad liidu suunised. Kõnealustes liidu suunistes tuleks keskenduda muu hulgas direktiivi 2004/37/EÜ vere pliisisaldust käsitlevate sätete rakendamisele, võttes arvesse plii aeglast eemaldumist organismist, ja kõnealuse direktiivi viljakas eas naistöötajate vere pliisisaldust käsitlevate sätete rakendamisele, et kaitsta loodet ja järglasi.

(16) Kogu liitu hõlmavad võrreldavad andmed tööga seotud terviseprobleemide kohta, mille on tinginud kokkupuude plii ja selle anorgaaniliste ühenditega, on sageli puudulikud, ebausaldusväärsed või ebapiisavad. On äärmiselt oluline, et liikmesriigid jätkaksid andmete kogumist, eelkõige varasemalt plii ja selle anorgaaniliste ühenditega kokku puutunud töötajate ja viljakas eas naistöötajate kohta. Komisjonil on parimad võimalused neid jõupingutusi toetada, pakkudes tehnilist abi kooskõlastatud andmete kogumiseks liikmesriikidelt. Kõnealuseid andmeid võib kasutada komisjoni hindamisel vastavalt direktiivi 89/391/EMÜ artikli 17a lõikele 4.

(17) Diisotsüanaadid on nahka ja hingamisteid sensibiliseerivad ained (astma põhjustajad), millel võib olla hingamisteede tervisele kahjulik mõju, näiteks tööhaigusena tekkiv astma, isotsüanaadi suhtes sensibiliseerumine ja bronhide ülitundlikkus, samuti tööga seotud nahahaigused. Ulatuslikuma kaitse tagamiseks on diisotsüanaatide puhul vaja arvestada ka muid imendumisviise lisaks sissehingamisele, sealhulgas töökohal nahaga kokkupuutest tulenev võimalik kahjulik mõju tervisele, millel võib olla ka süsteemne immunoloogiline toime, näiteks hingamisteede sensibiliseerimine. Direktiivis 98/24/EÜ tuleks kehtestada asjakohased märked diisotsüanaatidele. Täiendavad ohu- ja hoiatuslaused ohtlike ainete ja segude kohta on sätestatud määruses (EÜ) nr 1272/2008. Diisotsüanaate käsitatakse ohtlike keemiliste mõjuritena direktiivi 98/24/EÜ artikli 2 punkti b tähenduses ja seega kuuluvad need nimetatud direktiivi kohaldamisalasse. Praegu ei ole liidu tasandil kehtestatud siduvat töökeskkonnas diisotsüanaatidega kokkupuute piirnormi ega lühiajalise kokkupuute piirnormi.

(18) Teaduslikult ei ole võimalik kindlaks teha tasemeid, millest madalama taseme puhul ei oleks diisotsüanaatidega kokkupuude tervisele kahjulik. Selle asemel saab määrata kokkupuute ja riski suhte, mis hõlbustab töökeskkonnas kokkupuute piirnormi kehtestamist nii, et võetakse arvesse täiendava riski taset. Seetõttu tuleks kehtestada kõigi diisotsüanaatide jaoks piirnorm, et vähendada riski madalama kokkupuutetaseme abil. Kättesaadava teabe, sealhulgas teaduslike ja tehniliste andmete põhjal on seega võimalik kehtestada kõnealuse keemiliste mõjurite rühma jaoks pikaajalise ja lühiajalise kokkupuute piirnormid.

(19) Seepärast on asjakohane kehtestada kõigi diisotsüanaatide jaoks töökeskkonnas kokkupuute piirnorm 6 µg NCO/m³ ja lühiajalise kokkupuute piirnorm 12 µg NCO/m³, kus NCO tähendab diisotsüanaadiühendite isotsüanaadi funktsionaalrühmi, ning lisada sellele märked „nahk“ ja „naha ja hingamisteede sensibiliseerimine“. Direktiivi 98/24/EÜ artikli 6 lõike 3 ja artikli 10 kohase tervisekontrolli läbiviimine on oluline, et tuvastada hingamiselundite sensibiliseerumise varajasi tunnuseid ja sümptomeid.

(20) Diisotsüanaatide puhul võib olla raske järgida tööalase kokkupuute piirnormi, mis on 6 µg NCO/m³, koos sellega seotud lühiajalise kokkupuute piirnormiga 12 µg NCO/m³. See on tingitud mõõtmiste tehnilise teostatavuse probleemidest ja ajast, mida on vaja, et rakendada riskijuhtimismeetmeid eelkõige tootmisahela hilisema etapi sektorites, mis hõlmavad selliseid tegevusi nagu ehitus, sõidukite remont, üldised remonditööd või tekstiili, mööbli, mootorsõidukite ja muude transpordivahendite, kodumasinate, masinate ja arvutite tootmine. Seepärast tuleks kohaldada tööalase kokkupuute piirnormi 10 µg NCO/m³ koos seotud lühiajalise kokkupuute piirnormiga 20 µg NCO/m³ üleminekuperioodil kuni 31. detsembrini 2028.

(21) Komisjon konsulteeris RACiga, kes esitas plii ja selle anorgaaniliste ühendite ning diisotsüanaatide kohta arvamused. Komisjon viis läbi ka Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 154 kohase kaheetapilise konsulteerimise tööturu osapooltega liidu tasandil. Ta konsulteeris ka tööohutuse ja töötervishoiu nõuandekomiteega, kes võttis 24. novembril 2021 vastu arvamused plii ja selle anorgaaniliste ühendite kohta ning diisotsüanaatide kohta koos soovitustega, mis käsitlevad asjakohaseid märkeid ja diisotsüanaatide piirnormide läbivaatamist alates 2029. aastast. Komisjon hindab pärast tööohutuse ja töötervishoiu nõuandekomiteega konsulteerimist vajadust muuta diisotsüanaatide siduvaid piirnorme.

(22) Käesoleva direktiiviga kehtestatud piirnorme tuleks korrapäraselt kontrollida ja läbi vaadata, et tagada kooskõla määrusega (EÜ) nr 1907/2006.

(23) Komisjon peaks hindama plii ja selle anorgaaniliste ühenditega kokkupuute piirnorme töökeskkonnas ning plii ja selle anorgaaniliste ühendite bioloogilisi piirnorme. Kõnealune hindamine tuleks läbi viia järgmisel direktiivi 89/391/EMÜ artikli 17a lõike 4 kohasel hindamisel. Tuginedes teadmiste ja tehnoloogia arengule ning kõige uuematele teaduslikele andmetele, peaks komisjon, asjakohasel juhul tegema ettepaneku plii ja selle anorgaaniliste ühendite piirnormide muutmiseks, et paremini kaitsta töötajate tervist ja ohutust.

(24) On oluline, et komisjon jätkaks vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas väljakujunenud korrale tööd direktiivi 2004/37/EÜ asjakohaseks ajakohastamiseks, võttes arvesse kättesaadavat teaduslikku teavet, sealhulgas järk-järgult saadud teaduslikke ja tehnilisi andmeid, et kaitsta töötajate tervist ja ohutust.

(25) On tõestatud, et endokriinfunktsiooni häired võivad põhjustada inimestel teatavaid kahjulikke tervisemõjusid, nagu kaasasündinud väärarendid, arengu-, reproduktiiv- või närvisüsteemi arengu häired, vähk, diabeet ja rasvumine. Komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatises „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia. Mürgivaba keskkonna suunas“ rõhutatakse vajadust luua terviklik õigusraamistik, et tagada õigeaegselt endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide kindlakstegemine ja minimeerida nendega kokkupuudet. Komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2023/707 ([9]) muudeti määrust (EÜ) nr 1272/2008, kehtestades endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide ohuklassid ja märgistamisnõuded ning vastavad teaduslikud kriteeriumid nende kindlakstegemiseks, et hõlbustada nende ainete kindlakstegemist ja aidata asjakohaselt juhtida riske töötajate kokkupuutel endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalidega. Seda arvesse võttes ja muu hulgas teadusliku hinnangu põhjal peaks komisjon kaaluma, kas direktiivi 2004/37/EÜ tuleks lisada täiendavad endokriinfunktsiooni kahjustavad kemikaalid, mis mõjutavad töötajate tervist ja ohutust.

(26) Ulatusliku kaitse tagamiseks tuleb arvesse võtta kokkupuute mõju ainete kombinatsiooniga. Töökohal puutuvad töötajad sageli kokku korraga mitme ohtliku ainega, mis võib suurendada riske ja avaldada kahjulikku mõju tervisele. Kui esineb kokkupuude selliste ainete kombinatsiooniga, mille toime on sama või mis avaldavad mõju samale sihtorganile, -koele või -rakule, tuleks hinnata riski nende ainete kombinatsioonist tulenevalt.

(27) Teatavad ohtlikud ravimid võivad sisaldada üht või mitut ainet, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohastele 1A või 1B kategooria kantserogeeni, 1A või 1B kategooria mutageeni või 1A või 1B kategooria reproduktiivtoksilise aine klassifitseerimise kriteeriumidele ning kuuluvad seega direktiivi 2004/37/EÜ kohaldamisalasse. On oluline tagada, et selge ja ajakohastatud teave ravimi sellistele kriteeriumidele vastavuse kohta oleks töötajatele, tööandjatele ja täitevasutustele kergesti kättesaadav. Selle probleemi lahendamiseks töötab komisjon vastavalt direktiivi 2004/37/EÜ artiklile 18a välja ohtlike ravimite või neis sisalduvate ainete määratluse ja soovitusliku loetelu. Komisjon avaldas 28. aprillil 2023 ka oma suunised ohtlike ravimite ohutuks halduseks töökohal. On väga oluline, et liidu meetmed seoses konkreetsete ohtlike ravimitega võetaks pärast konsulteerimist tööohutuse ja töötervishoiu nõuandekomiteega ning võttes arvesse olemasolevaid teaduslikke nõuandeid.

(28) Tuletõrjujaid ja hädaabiteenistuste töötajaid ohustab töö käigus kokkupuude kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainetega. Maailma Terviseorganisatsioon on klassifitseerinud tuletõrjujate tööalase kokkupuute kantserogeenseks. Tuletõrjujate tööalane kokkupuude hõlmab mitmesuguseid põlengutest ja muudest olukordadest tulenevaid ohte. Tuletõrjujad võivad kokku puutuda väga paljude õhus levivate keemiliste ainetega. Põlemissaaduste keemiline koostis ja kontsentratsioon õhus sõltuvad põleva materjali liikidest, põlengu kestusest ja ventilatsioonitingimustest. Seetõttu on oluline, et tuletõrjujate ja hädaabiteenistuste töötajate tööandjad hindaksid kooskõlas direktiiviga 2004/37/EÜ kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainetega kokkupuute riski ning võtaksid vajalikud meetmed kõnealuste töötajate tervise ja ohutuse kaitseks.

([9]) Komisjoni 19. detsembri 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/707, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1272/2008 ainete ja segude ohuklasside ning klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise kriteeriumide osas (ELT L 93, 31.3.2023, lk 7).

(29) Komisjoni algatused, nagu komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatisega algatatud Euroopa roheline kokkulepe ja komisjoni 16. märtsi 2023. aasta teatisega „Kriitilise tähtsusega toorainete varustuskindlus ja jätkusuutlikkus, mis toetab rohe- ja digipööret“ käivitatud kriitilise tähtsusega toorainete algatus, edendavad kestlikku arengut ja ringmajandust. Kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks on strateegilise tähtsusega sellised sektorid nagu jäätmete kogumine, sorteerimine ja taaskasutamine, energiatõhusaks renoveerimine ning patarei- ja akusektor. Väga oluline on tasakaal keskkonnaalaste, majanduslike ja sotsiaalsete kaalutluste vahel. Kehtestades tööalase kokkupuute siduvad piirnormid kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainete jaoks, on töötajad kahju eest paremini kaitstud ja saavad töötada võimalikult ohutult, sealhulgas tööstusharudes, mis on olulised liidu kestliku ülemineku ja strateegilise autonoomia jaoks.

(30) 12. juunil 2015 vastu võetud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni soovituses nr 204 tunnistatakse, et mitteametlik majandus on suur probleem seoses töötajate õigustega, mille hulgas on õigus ohutule ja tervislikule töökeskkonnale. Seetõttu on oluline võidelda mitteametliku majanduse vastu.

(31) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt kaitsta töötajaid nende tervist ja ohutust ähvardavate riskide eest, mis tulenevad või võivad tuleneda kokkupuutest keemiliste mõjurite ja reproduktiivtoksiliste ainetega töökohal, sealhulgas ennetada selliseid riske, ei suuda liikmesriigid selle eesmärgi ulatuse ja toime tõttu piisavalt saavutada, küll aga saab seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(32) Direktiive 98/24/EÜ ja 2004/37/EÜ tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 98/24/EÜ muudetakse järgmiselt:

1) I lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi I lisale;

2) II lisa punktid 1, 1.1, 1.2 ja 1.3 jäetakse välja.

Artikkel 2

Direktiivi 2004/37/EÜ muudetakse järgmiselt:

1) artikli 2 lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) „mutageen“

i) aine või segu, mis vastab kategooria 1A või 1B sugurakkude mutageeniks klassifitseerimise kriteeriumidele, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 1272/2008 I lisas;

ii) aine, segu või protsess, millele on osutatud käesoleva direktiivi I lisas, samuti kõnealuses lisas osutatud protsessis vabanenud aine või segu;“;

2) artiklit 18a muudetakse järgmiselt:

a) esimesed seitse lõiku nummerdatakse lõigeteks 1–7;

b) lisatakse järgmised lõiked:

„8. Komisjon algatab hiljemalt 2024. aasta 30. juunil ainete kombinatsiooniga kokkupuute mõju hindamise, et koostada selle kohta liidu suunised, kui see on asjakohane. Komisjon võtab arvesse uusimaid teaduslikke teadmisi, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006 (*) asutatud Euroopa Kemikaaliameti riskihindamise komitee ning tööohutuse ja töötervishoiu nõuandekomitee arvamust ja liikmesriikide parimaid tavasid ning korraldab asjakohaseid konsultatsioone asjaomaste sidusrühmadega. Nimetatud suunised avaldatakse EU-OSHA veebisaidil ja asjaomased pädevad asutused levitavad neid kõigis liikmesriikides.

9. Hiljemalt 9. aprilliks 2026 algatab komisjon menetluse, et saada teaduslik hinnang endokriinfunktsiooni kahjustavatele kemikaalidele, mis võivad mõjutada töötajate tervist ja ohutust, et hinnata, kas on asjakohane lisada need käesoleva direktiivi reguleerimisalasse, et paremini kaitsta töötajate tervist ja ohutust. Asjakohasel juhul esitab komisjon pärast tööohutuse ja töötervishoiu nõuandekomiteega konsulteerimist seadusandliku ettepaneku.

10. Oma hindamise raames vastavalt direktiivi 89/391/EMÜ artikli 17a lõikele 4 annab komisjon hinnangu hiljemalt 9. aprilliks 2029 plii ja selle anorgaaniliste ühendite töökeskkonna piirnormide kohta. Komisjon teeb asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku kõnealuste piirnormide muutmiseks, võttes arvesse uusimaid teaduslikke teadmisi ning olles konsulteerinud tööohutuse ja töötervishoiu nõuandekomiteega.

11. Komisjon koostab pärast asjakohast konsulteerimist asjaomaste sidusrühmadega hiljemalt 9. aprilliks 2026 tervisekontrolli, sealhulgas bioloogilist seiret käsitlevad liidu suunised. Kõnealused suunised sisaldavad nõuandeid vere pliisisaldust käsitlevate sätete rakendamise kohta, võttes arvesse plii aeglast eemaldumist organismist ja viljakas eas naistöötajate erikaitset.

_____

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).“;

3) direktiivi 2004/37/EÜ I, III ja IIIa lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi II lisale.

Artikkel 3

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 9. aprilliks 2026. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste riigisiseste normide teksti.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas.*

Artikkel 5

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 13. märts 2024

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
R. METSOLA	H. LAHBIB

I LISA

Direktiivi 98/24/EÜ I lisa asendatakse järgmisega:

„*I LISA*

SIDUVATE TÖÖKESKKONNA OHTLIKE AINETE PIIRNORMIDE LOETELU

Aine nimetus	EÜ nr ([1])	CASi nr ([2])	Piirnormid						Märge	Üleminekumeetmed
			8 tundi ([3])			Lühiajaline ([4])				
			µg/m³ ([5])	ppm([6]) ([6])	f/ml ([7])	µg/m³ ([5])	ppm([6]) ([6])	f/ml ([7])		
Diisotsüanaadid (mõõdetud NCOdes ([10]))			6			12			Nahk ([8]) Naha ja hingamisteede sensibiliseerimine ([9])	Kuni 31. detsembrini 2028 kohaldatakse 8-tunnise vaatlusperioodi piirnormi 10 µg NCO/m³ ja lühiajalise kokkupuute piirnormi 20 µg NCO/m³.

([1]) EÜ nr, st Einecs, ELINCS või NLP, on aine Euroopa Liidus ametlikult kasutatav number, nii nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 1272/2008 VI lisa 1. osa punktis 1.1.1.2.
([2]) CASi nr: Chemical Abstracts Service'i registrinumber.
([3]) Mõõdetud või arvutatud 8-tunnise vaatlusperioodi ajaliselt kaalutud keskmisena.
([4]) Lühiajalise kokkupuute piirnorm. Piirnorm, millest suuremat kokkupuudet ei tohiks esineda ja mis põhineb 15-minutilisel vaatlusperioodil, kui ei ole märgitud teisiti.
([5]) µg/m³ = mikrogrammi õhu kuupmeetri kohta 20 °C ja 101,3 kPa (760 mm elavhõbedasammast) juures.
([6]) ppm = mahumiljondikku õhus (ml/m³).
([7]) f/ml = kiudu milliliitri kohta.
([8]) Võib kokkupuutel nahaga oluliselt suurendada kogu organismi koormatust.
([9]) Aine võib põhjustada naha ja hingamisteede sensibiliseerumist.
([10]) NCO viitab diisotsüanaadiühendite isotsüanaadi funktsionaalrühmadele.“

II LISA

Direktiivi 2004/37/EÜ I, III ja IIIa lisa muudetakse järgmiselt:

1) I lisa pealkiri asendatakse järgmisega:

„**Ainete, segude ja protsesside loetelu (artikli 2 punkti a alapunkt ii ja punkti b alapunkt ii)**“;

2) III lisa punktis A asendatakse anorgaanilist pliid ja selle ühendeid käsitlev rida järgmisega:

Aine nimetus	EÜ nr (1)	CASi-nr (2)	Piirnormid						Märge	Ülemineku-meetmed
			8 tundi (3)			Lühiajaline (4)				
			mg/m³ (5)	ppm (6)	f/ml (7)	mg/m³ (5)	ppm (6)	F/ml (7)		
Plii ja selle anorgaanilised ühendid			0,03 (8)						Toimeläveta reproduktiivtoksiline aine	

(1) „EÜ nr, st Einecs, ELINCS või NLP, on aine Euroopa Liidus ametlikult kasutatav number, nii nagu see on määratletud määruse (EÜ) nr 1272/2008 VI lisa 1. osa punktis 1.1.1.2.
(2) CASi nr: Chemical Abstracts Service'i registrinumber.
(3) Mõõdetud või arvutatud 8-tunnise vaatlusperioodi ajaliselt kaalutud keskmisena.
(4) Lühiajalise kokkupuute piirnorm. Piirnorm, millest suuremat kokkupuudet ei tohiks esineda ja mis põhineb 15-minutilisel vaatlusperioodil, kui ei ole märgitud teisiti.
(5) mg/m³ = milligrammi õhu kuupmeetri kohta 20 °C ja 101,3 kPa (760 mm elavhõbedasammast) juures.
(6) ppm = mahumiljondikku õhus (ml/m³).
(7) f/ml = kiudu milliliitri kohta.
(8) Sissehingatav fraktsioon.“;

3) IIIa lisa asendatakse järgmisega:

„IIIa LISA

BIOLOOGILISED PIIRNORMID JA TERVISEKONTROLLIGA SEOTUD MEETMED (artikli 16 lõige 4)

Plii ja selle anorgaanilised ühendid

1.1. Bioseire sisaldab vere pliisisalduse mõõtmist (PbB), kasutades absorptsioonspektromeetriat või samaväärseid tulemusi andvat meetodit.

1.1.1. Kuni 31. detsembrini 2028 on siduv bioloogiline piirnorm:

30 µg Pb 100 ml veres

Tervisekontroll viiakse korrapäraselt läbi töötajate puhul, kelle vere pliisisaldus ületab enne 9. aprilli 2026 toimunud kokkupuute tõttu bioloogilist piirnormi 30 µg Pb 100 ml veres, kuid on alla 70 µg Pb 100 ml veres. Kui nende töötajate puhul täheldatakse langustrendi piirnormi (30 µg Pb 100 ml veres) suunas, võib lubada neil jätkata tööd, millega kaasneb kokkupuude pliiga.

1.1.2. Alates 1. jaanuarist 2029 on siduv bioloogiline piirnorm:

15 µg Pb 100 ml vere kohta ([1]).

Tervisekontroll viiakse korrapäraselt läbi töötajate puhul, kelle vere pliisisaldus ületab enne 9. aprilli 2026 toimunud kokkupuute tõttu bioloogilist piirnormi 15 µg Pb 100 ml veres, kuid on alla 30 µg Pb 100 ml veres. Kui nende töötajate puhul täheldatakse langustrendi piirnormi (15 µg Pb 100 ml veres) suunas, võib lubada neil jätkata tööd, millega kaasneb kokkupuude pliiga.

1.2. Tervisekontroll tehakse juhul, kui esineb kokkupuude pliisisaldusega õhus, mis ületab 0,015 mg/m^3, arvutatuna ajaliselt kaalutud keskmisena 40 tunni jooksul nädalas, või kui mõne töötaja vere pliisisalduse tase ületab 9 µg Pb 100 ml veres. Tervisekontrolli tehakse ka viljakas eas naistöötajate puhul, kelle vere pliisisaldus ületab 4,5 µg Pb 100 ml veres või riikliku võrdlusväärtuse, mis on kehtestatud üldelanikkonnale, kes ei puutu töökeskkonnas pliiga kokku, kui selline võrdlusväärtus on olemas.

([1]) Soovitatakse, et viljakas eas naiste vere pliisisaldus ei ületaks asjaomase liikmesriigi võrdlusväärtust, mis on kehtestatud üldelanikkonnale, kes ei puutu pliiga tööalaselt kokku. Kui riigi võrdlusväärtus ei ole teada, on soovitatav, et viljakas eas naiste vere pliisisaldus ei ületaks bioloogilist suunisväärtust 4,5 µg / 100 ml.“